

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 74/2012-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. V..., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. O. M., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 62/2011 a jeho uznesením z 8. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2011 doručená sťažnosť P. V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 62/2011 a jeho uznesením z 8. júla 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 426/08 z 25. augusta 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo/68/2008 zo 16. septembra 2008 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona a iné. Väzba začala plynúť 21. augusta 2008. Následne bola okresnému súdu 17. apríla 2009 podaná obžaloba.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tv 1/2009 z 24. marca 2011 bola sťažovateľovi predĺžená väzba do 17. augusta 2011. Pretože na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 29. júna 2011 nedošlo k vyhláseniu rozsudku z dôvodu neprítomnosti znalca a hlavné pojednávanie bolo odročené až na 9. september 2011, okresný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o ďalšom predĺžení lehoty trvania väzby do 17. februára 2012. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ priamo na neverejnom zasadnutí po porade s obhajcom sťažnosť, pričom písomné odôvodnenie sťažnosti odovzdal 4. júla 2011 riaditeľovi Ústavu na výkon väzby v... (ďalej len „riaditeľ ÚVV“). Túto sťažnosť ešte doplnil podaním z 25. júla 2011 o ďalšie dôvody. Dňa 27. júla 2011 mu bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 62/2011 z 8. júla 2011, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, ktorým mu bola predĺžená lehota trvania väzby do 17. februára 2012. Krajský súd v odôvodnení tohto uznesenia okrem iného uviedol, že sťažovateľ do dňa konania neverejného zasadnutia svoju sťažnosť bližšie písomne neodôvodnil.

Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že opísaným postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, a dodáva, že nie je mu *„známa skutočnosť, na základe ktorej sa Krajský súd v Bratislave nevysporiadal s odôvodnením mojej sťažnosti, no bez ohľadu na predmetnú okolnosť bolo takýmto konaním Krajského súdu porušené moje ústavné právo podľa čl. 17 ods. 2, nakoľko Krajský súd bol povinný vo svojom rozhodnutí vysporiadať sa s mojimi argumentmi v sťažnosti proti predĺženiu väzby, ktoré mu boli zaslané priamo mojou osobou, resp. doručené mali byť prostredníctvom Okresného súdu Bratislava I.*

Z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku tvrdím, že som bol pozbavený slobody nezákonným spôsobom, nakoľko mi bolo odopreté uplatnenie môjho práva v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona.“

Skutočnosť, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí o jeho sťažnosti nevysporiadal s jeho písomným odôvodnením, pokladá sťažovateľ za taký postup, ktorý je v priamom rozpore aj s nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 226/07, ktorý v sťažnosti aj cituje.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 08. 07. 2011 sp. zn.: 4 Tos 62/2011, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu v Bratislave I zo dňa 29. 06. 2011 sp. zn.: 4 Tv 1/2009 porušil právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08. 07. 2011 sp. zn.: 4 Tos 62/2011 sa zrušuje.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. O. M...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom všeobecné aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu považovať sťažnosť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Článok 17 ods. 2 ústavy upravuje ústavnoprocessný princíp uplatňovaný pri obmedzovaní osobnej slobody ako základnej hodnoty v demokratickom a právnom štáte.

K obmedzeniu osobnej slobody podľa citovaného článku môže dôjsť len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Takýmto dôvodom je aj väzba obvineného, ktorá je zabezpečovacím prostriedkom slúžiacim výnimočne na zaistenie osoby obvineného na účely trestného stíhania, ktorej základným cieľom je to, aby neprítomnosť osoby obvineného najmä v počiatočnom predsúdnom (ale aj súdnom) štádiu trestného stíhania nezmarila cieľ trestného konania vyjadrený v § 1 ods. 1 Trestného poriadku.

Zákonom, ktorý ustanovuje predpoklady na uplatnenie tohto ústavnoproceného princípu, je Trestný poriadok. Podľa tohto zákona a súčasne aj podľa čl. 142 ods. 1 ústavy sú týmto ústavnoproceným princípom viazané v celom rozsahu všeobecné súdy vykonávajúce trestnoprávnu jurisdikciu vrátane rozhodovania o väzbe obvinených osôb. Uplatnenie právomoci ústavného súdu prichádza do úvahy len vtedy, ak sťažovateľ namieta porušenie tohto ústavnoproceného princípu. Namietané porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy sa musí týkať toho, že obvineného možno vziať do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Sťažovateľ považuje za porušenie svojho označeného základného práva skutočnosť, že krajský súd sa vôbec nezaoberal jeho písomným odôvodnením sťažnosti, ktoré *„celkovo... obsahovalo 11 strán“*.

Ústavný súd zohľadňujúc túto námietku sťažovateľa z vyžiadanej fotokópie časti spisu okresného súdu zistil tieto skutočnosti:

Okresný súd na neverejnom zasadnutí za účasti sťažovateľa, jeho obhajcu a prokurátora rozhodol uznesením sp. zn. 4 Tv 1/2009 z 29. júna 2011 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 29. júna 2011“) tak, že podľa § 76 písm. a) Trestného poriadku sťažovateľovi predĺžil lehotu trvania väzby do 17. februára 2012.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení zahlásil sťažovateľ do zápisnice o neverejnom zasadnutí sťažnosť s tým, že dôvody sťažnosti písomne odôvodní v lehote troch dní.

Sťažovateľ podal 4. júla 2011 prostredníctvom riaditeľa ÚVV odôvodnenie sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby, ktorú adresoval

okresnému súdu. Toto písomné podanie sťažovateľa bolo doručené okresnému súdu 8. júla 2011. Toto podanie však nebolo následne odstúpené ani dodatočne doručené krajskému súdu.

Predkladacia správa na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby bola krajskému súdu doručená 6. júla 2011.

Krajský súd 8. júla 2011 nariadil neverejné zasadnutie na ten istý deň, t. j. na 8. júl 2011 na 9.45 h. Neverejné zasadnutie senátu, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, bolo skončené o 9.55 h.

Do dňa konania neverejného zasadnutia pred sťažnostným súdom nebolo krajskému súdu predložené žiadne písomné podanie sťažovateľa, resp. dôvody sťažnosti proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty trvania väzby súdom prvého stupňa.

Napokon rovnopisy vyhotoveného uznesenia krajského súdu boli spolu s ostatným spisovým materiálom doručené okresnému súdu 13. júla 2011.

Následne sťažovateľ prostredníctvom riaditeľa ÚVV zaslal 25. júla 2011 ďalšie písomné podania, ktoré adresoval krajskému súdu aj okresnému súdu. Obe podania boli doručené krajskému súdu 27. júla 2011 a následne boli odstúpené okresnému súdu.

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým zo skutkového hľadiska upriamiť pozornosť na to, že, ako to vyplýva zo spisu okresného súdu sp. zn. 4 Tv 1/2009, 8. júla 2011 bolo okresnému súdu doručené písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 29. júna 2011 podanej ústne do zápisnice, ktoré však krajskému súdu nebolo následne odstúpené ani dodatočne doručené.

Z už uvedeného vyplýva, že okresný súd nepostúpil krajskému súdu podanie sťažovateľa obsahujúce odôvodnenie sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby, ktoré mu bolo doručené 8. júla 2008, v dôsledku čoho sa krajský súd nezaoberal argumentmi sťažovateľa, ktorými odôvodňoval sťažnosť podanú proti pre neho nepriaznivému uzneseniu okresného súdu. Treba však uviesť, že postúpenie predmetného podania sťažovateľa, obsahom ktorého boli písomné dôvody jeho sťažnosti,

do termínu konania neverejného zasadnutia senátu krajského súdu (resp. ešte pred neverejným zasadnutím senátu), na ktorom sa rozhodovalo o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, nebolo objektívne v možnostiach okresného súdu.

Ústavný súd sa nezaoberal okolnosťami, za ktorých riaditeľ ÚVV podal odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa zo 4. júla 2011 proti rozhodnutiu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby do 17. februára 2012 na poštovú prepravu, pretože sťažnosť nesmerovala proti Ústavu na výkon väzby v...

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že pracovníci podateľne okresného súdu osobne preberajú zásielky adresované okresnému súdu na pošte v ranných hodinách (okolo 8.00 h), pošta sa následne v podateľni triedi podľa jednotlivých senátov a napokon v dopoludňajších hodinách (okolo 10.00 h) si tajomníčky jednotlivých senátov preberajú poštu pridelenú ich senátom. Tajomníčka okresného súdu po zistení, že sťažovateľ podal písomné odôvodnenie sťažnosti, vzápätí telefonicky kontaktovala príslušnú kanceláriu krajského súdu, kde jej bolo oznámené, že v predmetnej veci už bolo toho dňa rozhodnuté. Berúc do úvahy, že hoci okresný súd a krajský súd sídlia v rovnakom meste, ba dokonca v rovnakej budove, neverejné zasadnutie krajského súdu, na ktorom sa rozhodlo o sťažnosti, sa uskutočnilo 8. júla 2011 (teda v istý deň ako došlo k doručeniu písomných dôvodov sťažnosti sťažovateľa) v čase od 9.45 h do 9.55 h, a preto nebolo technicky možné, aby po spracovaní došlej pošty na okresnom súde bolo toto písomné odôvodnenie predložené krajskému súdu.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že neexistuje žiaden dôvod na to, aby mohlo byť krajskému súdu pripísané na ťarchu, že sa o dôvodoch sťažnosti sťažovateľa nedozvedel a že na ne nemohol prihliadať. Pokiaľ krajský súd nariadil neverejné zasadnutie do deviatich dní po rozhodnutí prvostupňového súdu, urobil tak v primeranej lehote, a jeho postup zodpovedá čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), z ktorého vyplýva povinnosť urýchlene rozhodnúť o väzbe.

Ústavný súd ďalej dodáva, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený háji sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnnejším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmiernujú (§ 44 ods. 1 Trestného poriadku).

Keďže obhajca sťažovateľa bol prítomný na zasadnutí senátu okresného súdu, ktorý rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa, a sťažovateľ podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu po porade s ním s tým, že túto sťažnosť doplní o písomné dôvody do troch dní, mohol aktívnejším prístupom pri obhajovaní záujmov sťažovateľa zabezpečiť včasné predloženie písomných dôvodov sťažnosti sťažovateľa krajskému súdu.

Krajský súd nemožno „obviňovať“ z toho, že nečakal na doplnenie sťažnostných dôvodov a rozhodol urýchlene vo väzobnej veci, keďže mu to ukladá ústava aj dohovor. Z pohľadu ústavného súdu sa predmetná situácia javí tak, že krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 29. júna 2011 musel riešiť konflikt dvoch práv, a to práva na urýchlené rozhodovanie o ich väzbe (dodržanie lehôt podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru) a práva na predloženie argumentov prostredníctvom obhajcu súdu proti jeho väzbe. Ak by krajský súd vo veci urýchlene nerozhodol, mohlo by dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa podľa označeného článku dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno úspešne namietat' porušenie určitého ústavou alebo medzinárodnou zmluvou garantovaného práva alebo slobody takým postupom dotknutého všeobecného súdu, ktorý by mohol mať za následok porušenie iného ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou garantovaného práva alebo slobody (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 482/2011).

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že v danom prípade neexistuje taká relevantná vecná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 29. júna 2011 (ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu) a namietaným porušením označeného práva sťažovateľa, ktorá by odôvodňovala prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2012